

Sygn. akt IV P 102/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Belchatowie Wydział IV Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący : Sędzia SR Beata Grabiszewska

Protokolant: Bożena Michalak

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2021 roku w Belchatowie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. B. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej
w B. Oddział Kopalnia (...) w R.

o podwyższenie renty wyrównawczej

1. **oddala powództwo;**

2. **nie obciąża powoda R. B. (1) obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w B. Oddział Kopalnia (...) w R..**

Sygn. akt IV P 102/19

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 17 grudnia 2019 roku skierowanym przeciwko (...) S.A. Oddział (...) w R., powód R. B. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o podwyższenie renty wyrównawczej zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Belchatowie

z dnia 31 lipca 2001 roku w sprawie IV P 936/00 z kwoty 810,00 złotych miesięcznie do kwoty 2.500,00 złotych miesięcznie poczynając od 1 maja 2019 roku z zachowaniem dotychczasowych warunków płatności. Powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 13 grudnia 1994 roku uległ wypadkowi przy pracy w (...) w R.. Od tego zdarzenia jest osobą trwale częściowo niezdolną do pracy. Jego stan zdrowia nie uległ poprawie. Wyrokiem z dnia 31 lipca 2001 roku Sądu Rejonowego

w B. została zasądzona na rzecz powoda renta uzupełniająca

w kwocie 810,00 zł. Pomiędzy pozwanym pracodawcą a powodem doszło do zawarcia ugody, na podstawie której na rzecz powoda co miesiąc była wypłacana kwota 1400 zł. Kolejna ugoda została zawarta w 2012 roku i na jej podstawie strona pozwana zobowiązała się wypłacać powodowi kwotę 1.500 zł. Ugoda ta została aneksowana w czerwcu 2015 roku i pozwana zobowiązała się wypłacać powodowi kwotę 1.600 zł, a sama ugoda została przedłużona do 30.04.2019 roku. Po tej dacie pozwana odmówiła przedłużenia ugody.

Powód podnosił, iż po wydaniu wyroku z dnia 31 lipca 2001 roku zaszły okoliczności uzasadniające podwyższenie renty, wobec zmiany siły nabywczej pieniądza oraz wzrostu wynagrodzeń. Wskazywał, że gdyby pracował jego dochody byłyby odpowiednio wyższe.

W odpowiedzi na pozew z dnia 14 stycznia 2020 roku pozwana (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) w R. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwana podniosła w pierwszej kolejności, że strona powodowa, wbrew ciężącemu na niej obowiązki, wynikającemu z art. 6 kc, w żaden sposób nie wykazała, iż zaszły okoliczności uzasadniające podwyższenie renty wyrównawczej z kwoty 810 zł do kwoty 2.500 zł.

Z dokumentów wynika, że powód otrzymuje od 1.05.2019 roku świadczenie z ubezpieczenia społecznego w łącznej kwocie 4.111 zł. Świadczenie to stanowi sumę świadczenia emerytalnego i świadczenia rentowego. Oprócz tego powód otrzymuje od pozwanego kwotę 810 zł renty wyrównawczej. Łączne dochody powoda wynoszą 4.921,00 zł. Przed przyznaniem powodowi świadczenia emerytalnego powód otrzymywał kwotę 810 zł renty wyrównawczej, kwotę 1.600 zł wypłacaną przez pozwanego na podstawie zawartej ugody oraz kwotę 1.974 zł tytułem renty. Łączne dochody powoda zamykały się kwotą 4.384 zł, co oznacza, iż łączna kwota świadczeń pobieranych obecnie przez powoda jest wyższa o kwotę 537 zł.

Dodatkowo strona pozwana podniosła, że skutkiem wypadku przy pracy jest trwała częściowa niezdolność powoda do pracy. Oznacza to, że pozwany nie może obecnie ponosić odpowiedzialności za całkowitą niezdolność powoda do pracy.

Jednocześnie pozwana wskazywała, że stosunek pracy z powodem został rozwiązany z dniem 31 grudnia 1994 roku z powodu ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych przez powoda, którego dopuścił się w dniu 7 grudnia 1994 roku, poprzez przebywanie na terenie zakładu pracy po spożyciu alkoholu. Do wypadku przy pracy doszło w dniu 13.12.1994 roku. Powód powinien zatem wykazać, że gdyby nie wypadek dalej świadczyłby pracę na podstawie umowy o pracę.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód R. B. (1) był pracownikiem (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) w R. (poprzednio Kopalnia (...) S.A. w R.) od 10 stycznia 1984 roku do dnia 31 grudnia 1994 roku. Stosunek pracy został rozwiązany na podstawie art. 52 kp w związku z naruszeniem przez powoda obowiązku trzeźwości w dniu 7 grudnia 1994 roku. W dniu 13 grudnia 1994 roku R. B. (1) uległ wypadkowi przy pracy. Wyrokiem z dnia 31 lipca 2001 roku wydanym w sprawie IV P 946/00 Sąd Rejonowy w Bełchatowie zasądził od pozwanego pracodawcy na rzecz powoda rentę uzupełniającą w kwocie 810 zł miesięcznie.

(dowód: świadectwo pracy – k. 26-26v, protokół stwierdzenia naruszenia obowiązku trzeźwości – k. 24, oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę – k. 25, wyrok SR w Bełchatowie – k. 6-6v; okoliczności bezsporne)

Na podstawie ugody zawartej pomiędzy pozwaną a powodem, pozwana zobowiązała się od 1.04.2008 roku wypłacać na rzecz powoda kwotę 1.400 zł, która nie obejmowała renty wyrównawczej zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie. Kolejną ugodą zawartą w dniu 22.02.2012 roku strona pozwana zobowiązała się wypłacać powodowi kwotę 1.500 zł, a na podstawie aneksu z dnia 29.06.2015 roku kwota dodatkowego świadczenia została podwyższona do 1.600 zł. Sama ugoda została przedłużona do 30.04.2019 roku. Po tej dacie pozwana odmówiła przedłużenia ugody i zaprzestała wypłaty na rzecz powoda dodatkowego świadczenia.

(dowód: ugody, aneks do ugody – k. 10-13; okoliczności bezsporne)

W wyniku wypadku przy pracy R. B. (1) stał się osobą trwale częściowo niezdolną do pracy. W 2006 roku przeszedł udar mózgu, a kolejny w 2010 roku. Powód choruje na cukrzycę i chorobę P.. Ma dolegliwości urologiczne, lecz się psychiatrycznie, ma padaczkę. Korzysta z rehabilitacji z osobą opiekuna, koszt jednego turnusu wynosi ok. 2000 zł za osobę. Na leki wydaje 500 zł miesięcznie. Po rozwiązaniu stosunku pracy z pozwaną R. B. (2) nie podjął pracy zawodowej. Obecnie jest osobą trwale całkowicie niezdolną do pracy. Ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności, jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji. W związku z wypadkiem przy pracy powód jest trwale częściowo niezdolny do pracy.

(dowód: zeznania powoda – protokół rozprawy z dnia 22.03.2021r. – 00:02-00:13, k. 83, zeznania świadka E. B. – k. 71-72; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 7-7v)

Z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy powód otrzymywał rentę, która ostatnio wynosiła 1.600,03 zł. Do końca kwietnia 2019 roku otrzymywał od strony pozwanej świadczenie w kwocie 1.600 zł na podstawie zawartej umowy oraz 810 zł tytułem renty uzupełniającej. Łączne dochody powoda stanowiły kwotę 4.010,03 zł. Od 11 stycznia 2019 roku R. B. (2) uzyskał prawo do emerytury w wysokości 3.187,51 zł. W związku ze zbiegiem prawa do renty świadczenie zostało powiększone o połowę renty, tj. o kwotę 800,02 zł. Od 1 maja 2019 roku wysokość świadczeń w zbiegu przysługujących powodowi stanowiła kwotę 4.111,00 zł, a wraz z rentą uzupełniającą w wysokości 810 zł dochód powoda wynosił 4.921,00 zł.

(dowód; decyzje ZUS – k. 8, 65, 66, 67).

Stan faktyczny niniejszej sprawy w całości był niesporny.

Kwestie istotne dla rozstrzygnięcia znajdują poparcie w szeregu dokumentów, których istnienie ani autentyczność nie budzi wątpliwości. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania powoda oraz świadka.

Rozstrzygnięcie zaistniałego sporu sprowadza się w istocie jedynie do ustalenia zasadności podwyższenia kwoty należnej powodowi renty uzupełniającej w realiach niespornego stanu faktycznego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44 § 2 kc jeżeli poszkodowany utracił całkowicie albo częściowo zdolność do pracy zarobkowej, albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Renta ma zatem na celu naprawienie pewnej szkody wyrażającej się w nieosiągnięciu tych zarobków, jakie poszkodowany mógłby osiągnąć w przyszłości, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała.

Bezsporna w sprawie pozostaje kwestia odpowiedzialności strony pozwanej za szkody, jakie doznał R. B. (1) w następstwie wypadku przy pracy. W toku postępowania strona pozwana przyznała okoliczność pobierania przez powoda renty uzupełniającej orzeczonej przez Sąd Rejonowy w Belchatowie wyrokiem z dnia 31 lipca 2001 roku w sprawie IV P 946/00 w wysokości 810 zł miesięcznie tytułem utraty dochodów z powodu częściowej niezdolności do pracy na skutek wypadku, jakiemu uległ w dniu 13 grudnia 1994 roku.

Zagadnieniem spornym w niniejszej sprawie jest kwestia zasadności podwyższenia kwoty należnej powodowi renty uzupełniającej.

Stosownie do art. 907 § 1 kc jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

Powództwo o zmianę wysokości renty jest środkiem pozwalającym dostosować prawa i obowiązki do sytuacji powstałej na skutek zmiany stosunków majątkowych lub osobistych osoby uprawnionej.

Warunkiem uwzględnienia takiego powództwa jest jednakże, by powód udowodnił, iż od dnia prawomocności orzeczenia sądowego nastąpiła zmiana stosunków.

Zmiana stosunków w rozumieniu § 2 art. 907 – w znaczeniu zmiany sytuacji majątkowej lub osobistej – musi wystąpić po wydaniu wyroku ustalającego prawo do renty. Zagadnieniem tym Sąd Najwyższy zajmował się w uchwale z dnia 18.10.1972 r. w sprawie III PZP 25/72, publ. OSNCP 1973/3/38 i w wyroku z dnia 28.11.1972 r. w sprawie III PRN 94/72, publ. OSNCP 1974/2/22. W powołanej uchwale Sąd Najwyższy stwierdził, że „w sprawie o zmianę wysokości renty ustalonej ugodą, sąd uwzględnia w ramach zmiany stosunków – na podstawie art. 907 § 2 kc – tylko okoliczności powstałe po zawarciu ugody”, natomiast w wydanym później wyroku zajął stanowisko, że powołana uchwała – z uwagi na argumentację przytoczoną w jej uzasadnieniu – odnosi się odpowiednio także do rent ustalonych wyrokiem.

Zaznaczenia wymaga, iż ponowne orzekania w trybie art. 907 § 2 kc może prowadzić do zmiany poprzedniego orzeczenia w zakresie renty i tym samym stanowi wyłom od zasady powagi rzeczy osądzonej.

Należy przytoczyć także pogląd, w myśl którego renta przysługująca poszkodowanemu, który zachował częściowo zdolność do pracy powinna odpowiadać różnicy między zarobkami, jakie mógłby osiągnąć, gdyby nie uległ wypadkowi, a sumą renty inwalidzkiej i wynagrodzenia, jakie – w konkretnych warunkach jest w stanie uzyskać, przy wykorzystaniu swej uszczuplonej zdolności do pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.06.199 r. w sprawie II UKN 682/98, publ. OSNAPiUS 2000/16/627).

Powództwo w niniejszej sprawie jest nieuzasadnione. Przede wszystkim strona powodowa, wbrew ciężącemu na niej obowiązkowi, wynikającemu z art. 6 kc, nie wykazała, iż zaszły okoliczności uzasadniające podwyższenie renty wyrównawczej z kwoty 810 zł do kwoty 2.500 zł.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie jest fakt, wynikający z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 11 czerwca 2019 roku, iż powód jest trwale całkowicie niezdolny do pracy, natomiast skutki przebytego wypadku przy pracy - rozpatrywane w sposób izolowany – powodują nadal częściową niezdolność do pracy. Orzeczenie to zostało wydane już po uzyskaniu przez powoda prawa do emerytury. Z tego tytułu powód otrzymuje emeryturę w zbiegu z rentą z tytułu częściowej niezdolności do pracy, powiększoną o połowę renty.

Z powołanego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS wynika, iż powód jest całkowicie niezdolny do pracy, ale z ogólnego stanu zdrowia, cierpi na liczne schodzenia, nie mające związku z wypadkiem przy pracy. Zakres odpowiedzialności pracodawcy za skutki wypadku, któremu uległ pracownik musi pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym z tym zdarzeniem (art. 361 § 1 i 2 k.c.). Oznacza to, że pracodawca nie może ponosić odpowiedzialności za skutki różnych samoistnych schorzeń pracownika, które nie są następstwem doznanego przez niego rozstroju zdrowia będącego skutkiem wypadku przy pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2015 r., I PK 243/14, OSNP 2017/6/67).

W przedmiotowej sprawie powód podnosił, że gdyby nie wypadek, znajdowałby się w pełni sił, posiadałby odpowiednio dłuższy staż zawodowy i w związku z tym jego wynagrodzenie w stosunku do 1994 roku uległoby odpowiedniemu zwiększeniu.

Przypomnieć należy, że w związku z wypadkiem przy pracy powód był częściowo niezdolny do pracy, co oznacza, że mógł nadal wykonywać pracę na odpowiednim do jego stanu zdrowia stanowisku. Jak wynika z zeznań powoda, po rozwiązaniu stosunku pracy z pozwaną nie wykonywał pracy zarobkowej. Obecnie powód pobiera emeryturę i otrzymuje rentę uzupełniającą w kwocie 810 zł.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego pracownikowi, który nabył prawo do emerytury, może przysługiwać w dalszym ciągu renta uzupełniająca, jeżeli wykaże, że gdyby nie niezdolność do pracy wynikająca z wypadku przy pracy, mógłby nadal wykonywać pracę zarobkową, wykorzystując zachowaną zdolność do pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2008 r., I BP 5/08, OSNP 2010/1-2/11). Powód takich okoliczności w przedmiotowej sprawie nie wykazał. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż powód jest całkowicie niezdolny

do pracy, a jego całkowita niezdolność do pracy nie ma związku z wypadkiem przy pracy, nie wykazał, że mógłby osiągać dodatkowe dochody, poza podstawowym stosunkiem pracy, a zatem fakt nabycia prawa do emerytury nie uzasadnia roszczenia powoda.

Jednocześnie należy wskazać, iż umowa o pracę została rozwiązana z powodem w dniu 31 grudnia 1994 roku z powodu ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych przez powoda, w trybie art. 52 § 1 pkt 1 kp w związku z naruszeniem przez powoda obowiązku trzeźwości w dniu 7 grudnia 1994 roku. Natomiast wypadek przy pracy miał miejsce w dniu 13 grudnia 1994 roku. Do rozwiązania stosunku pracy nie doszło wskutek niemożności świadczenia pracy przez powoda w związku z wypadkiem przy pracy, ale w związku z naruszeniem w sposób ciężki obowiązków pracowniczych. Oznacza to, że utrata źródła zarobkowania przez powoda nastąpiła niezależnie od zaistniałego wypadku przy pracy.

Reasumując, powód nie wykazał, iż zasadne jest roszczenie zwiększenia wysokości renty wyrównawczej, pomimo tego, że ciężar udowodnienia okoliczności uzasadniających roszczenie spoczywał na powodzie.

Mając na uwadze powyższe rozważania i powołane przepisy, dzieląc w pełni argumentację strony pozwanej, Sąd oddalił powództwo, jako nieuzasadnione.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd postanowił nie obciążać powoda kosztami postępowania z uwagi na jego stan zdrowia i wydatki związane z leczeniem.